Ч. 212 Четвер 23 вересня (5 жовтня) 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Новий кабінет. — З парляментарних клюбів. — Праса ческа о ситуациї. — Справа трансвальска.)

Вчера о годині $1^1/_2$ по полудни приймав Цїсар новоіменованих управителів міністерств просьвіти, торговлї і скарбу, дра Гартля, Штібраля і Князьолуцкого на окремій авдиенциї. Нове міністерство робить вже приготовленя до скликаня парляменту, хоч ще не має ніякої запевненої більшости. Гадають, що парлямент обмежить свою діяльність на вибір членів спільних делеґаций і ніякі инші предложеня не прийдуть на дневний порядок. Радикальне німецке сторонництво не хоче вдоволити ся самим знесенем язикових розпоряджень і іде в своїх жаданях ще дальше, жадаючи яко першого услівя, аби §. 14 не уживано як доси і аби внесено в палатї послів язиковий закон. Та запорука має ся подати Німцям в престольній бесїдї. Безпосередно перед зібранем ради державної будуть скликані всї комітети вірноконституцийної більшости з всїх країв коронних, котрі під проводом ґр. Освальда Туна нарадять ся над тим, яке становище займити супротив нового кабінету. Президент міністрів ґр. Клярі запросив вчера до себе провідників німецкої народної партиї: Тірка, Гогенбурґера і Кайзера, котрі заявили ся за замкненем парляменту. Парлямент має бути скликаний на день 17 жовтня. Ще перед тим будуть знесені язикові розпорядженя, а крім того буде виготовлений новий язиковий закон для Чехії. Провідники партий німецко-поступової і народної згодили ся на спільну тактику. Вчерашні ухвали субкомітетів будуть предложені повним комітетам до затвердженя. Провідники лївиці зберуть ся на другий тиждень для обговореня ситуациї. Они предкладають внести спільне обжалованє против б. міністерства ґр. Туна.

Про становище правиці до нового кабінету пишуть між иншими з Відня до „Руслана":

„Доси не зібрав ся ще екзекутивний комітет правиці. О скілько відомо, то пос. Яворский скликав комітет на четвер, 5 жовтня. Мабуть ждуть клюби правиці на ухвали, які западуть в сих днях на зборах екзекутивного комітету молодоческого клюбу в Празї. О ческу справу іде нинї дїло, то і треба попеоед всего вислухати голосу Чехів. Від становища Чехів до теперішного драстичного переовороту, буде зависїти вся тактика правиці на будуче. То лише певне, що всї клюби правиці раді би бачити Чехів рішучими, але не р е в о л ь т у ю ч и м и. Правиця чейже має в своїх руках судьбу нового кабінету, але револьта ческого народу в сїй хоч дуже критичній хвили була би водою лише на млин лївиці. Правиці не вільно в обороні своєї проґрами братись за средства надзвичайні і іти слїдом революцийної лївиці. Чехи можуть бути пересьвідчені, що правиця не видасть їх на поталу німецким геґемонам і лїбералізмови. Чехи мусять тепер дати наглядний доказ, що они були і суть державним і льояльним елементом посеред правиці".

Slovenec доносить, що в нїмецкій католицкій партиї прийшло до роздору, бо др. Катрайн заявив ся за розвязанем кризи в той спосіб, щоби зблизити ся до инших нїмецких сторонництв, а др. Ебенгох рішучо тому противить ся. Після донесень тої часописи президент Фукс не прийме вже рішучо того достоіньства. — По мисли оногдашної ухвали виконуючого комітету молодоческих послів, скликав той клюб засїдане на суботу дня 7 с. м., а в недїлю дня 8 с. м. відбуде ся засїдане молодоческих мужів довіря. На вчерашній конференциї молодоческих послів поставив предсїдатель внесенє, аби всї посли зложили свої мандати до палати послів, однако не прийшло до ухваленя того внесеня.

Narodni Listy містять з Відня телєґраму, в котрій сказано, що Чехи повинні жадати відповідного відшкодованя за знесенє язикових розпоряджень. Між тим як Politik вішує кабінетови ґр. Клярі дуже коротке житє, гадають Nar. Listy, що то міністерство не так скоро зробить місце парляментарному правительству. Знесенє язикових розпоряджень, той заповіданий перший крок на дорозї нового правительства називають Nar. Listy обидою цїлого ческого народу. Та часопись висказує пересьвідченє, що Чехів в борбі о свої права не лишать Поляки, полудневі Славяни а навіть честні Нїмцї. Але на случай, колиб навіть і до того мало прийти, то покаже ся сила ческого народу. Опір ческий покаже ся тяжший до переломаня, як нїмецкий тероризм.

В Льондонї роблять ся горячкові приготовленя до війни з полудново - африканьскою

---

3)

МІЛЇОНЕР.

(З англїйского. — Брет Гарта).

(Дальше).

Мільреді протягнув рукою по розбурханім волосю і споченім чолї. Гордий був з притомности і енерґії своєї жінки, навіть не пробовав ставити їй опір; однако чув ся змішаним, невдоволеним. Єго радість щезла, заки заслїпив жінку, а радше цїлком єї не заслїпив своїм відкритєм. Га! виглядало то на найзвичайнїйшу під сонцем річ. „Скажу Мамі" — відозвала ся. Єму було би милїйше сказати їй самому і бачити румянець дївчати, читати в єї очах радість.... Хоч то вдоволенє могла єму полишити жінка!

— Не маєш часу до страченя — говорила нетерпеливо, коли побачила що задумав ся.

Може та нетерпеливість живійше єго уколола, а може була то певність себе супротив несподїваної зміни судьби, бо відважив ся запротестувати.

— Почекай хвильку — сказав з повагою — я тобі ще не сказав всього.... Єсть одна обставина....

— І щож? — спитала байдужно.

— В закопі найшов я джаґан і лопату. Жили вправдї те відкрито, але суть слїди, що хтось там вже був і працював. Так, і з тамтої сторони горба сут слїди старого, покиненого закопу. Видко закинено тодї пустої роботи.

— Отже що? — питала панї Мільреді згірдно.

— Ага! — говорив поволи Альвін — то так виглядає, як колиб хтось передо мною наткнув ся вже на ту жилу.

— Наткнув ся, відкрив єї, покинув і лишив для тебе, як раз для тебе — жартувала жінка. — Яке то розумне! Немов би не знали всї, що той горб пустий і нїчого не варта. Як ми тут приїхали, застали всьо так запущене, що аж жаль було дивити ся. Впрочім що там! То твоя власність, оплачена, набута, нїхто не зборонював, чого ждеш, що хочеш робити? Може оголосити, що ожидаєш властителя скарбу, чи їхати, як тобі раджу, зараз, о четвертій до Сакраменто?

Мільреді надумував ся. Не шукав золота, навіть на гадку не прийшло єму таке відкритє. Глубоко вкорінена честність велїла єму бути розважним. Так, жінка казала правду. Чи ту справу розуміла совість так само як она, о тім, що правда, не гадав.

— Правду кажеш — відозвав ся — їдемо.

— Лише як будеш там говорити з правником і моїм братом — додала міс Мільреді — не згадуй того дурного джаґана, що дістав ся там певне случайно. Нема що людям завертати голови дурними здогадами.

Приготовленя до подорожи не богато забрали часу. Мільреді з дочкою в товариств служачого, Хінця, що ніс їх куферки, пішли на гостинець, вижидаючи коли надїде почтовий віз. Отець спогладав неспокійно на дочку. Числив на ту хвилю, коли буде сам з нею і тїшив ся наперед сьвіжостию вражінь дївчини.

Єго прибила практичність жінки. Мамі була румяна, усьміхнена, великі єї очи незвичайно блищали. Отець тїшив ся наперед.

— І щож Мамі — спитав — будеш богатою дїдичкою. Го, го, здаєть ся найбогатшою і тут і у Сан-Франціско.

— Ей!

Навіть не слухала єго, палкі очи шукали в незначеній далині вивісок найбогатших маґазинів в Сан-Франціско; споглядали з гори і згірдно на малі куферки; виглядали приходу почти; оглядали нові рукавички на руцї, словом глядали богато близьких і далеких річий, лише не шукали цїлком ніжного батьківского погляду.

Повторив питанє, обіймаючи єї з любовію, зворушений єї розсїянєм.

— Чи тїшиш ся?

— Досить — відповіла, увільняючи ся з єго обіймів і злегка здвигаючи раменами. — Досить! Я все надїяла ся, що вчаснїйше, чи пізнїйше, щось все таки мусить змінити ся. Ах, виглядаю як страхопуд! Мама так спішили ся. Хотїли конче виправити мене з дому перед приходом дон Цезара.

— А ти мала охоту бачити єго перед від'їздом? — питав отець.

— Нї, нї, я хотїла лиш, аби мене побачив в тій сукни — відповіла щиро. — Ага! — додала сьміючи ся — тому то мама велїли менї як найскорше тамту скинути.... розумію.

— Не бій ся — потїшав єї, вдивлюючи ся в неї ніжно — подобаєш ся єму в кождій сукни, а тепер то вже будеш для него партиєю!

републикою трансвальскою. Вчера покликано 70.000 резервістів. В суботу відбуде ся рада коронна під проводом королевої Вікториї. Парлямент збирає ся 17 с. м. Побоюють ся, що в парляменті виступлять Ірляндці з опозициєю против війни. — З полудневої Африки доносять, що там кождої хвилї надїють ся вісти о нападї Бурів на північну границю Наталю. На граници вже прийшло до розрухів. Трансвальске населенє напало на маґазини в Чарлставн і зрабувало їх. На граници стоїть 7000 Бурів з 23 приками. — Найлїпше обізнані зі справою круги анґлїйскі гадають, що вже нема нїякої надії на удержанє мира. До війни прийти мусить, хиба би Трансваль приймив всї анґлїйскі условя без нїяких застережень, а того татакож годї надїяти ся.

Новинки.

Львів дня 4-го жовтня 1899

— **Відзначеня уступивших мінїстрів.** Вчера оголосила Wiener Ztg. відручні письма Цїсаря до уступаючих і нових мінїстрів. При тїй нагодї надав Цїсар гр. Тунови велику ленту ордера сьв. Стефана, а мінїстрам: Віттекови,Руберови, Біляндтови, Кастофи, Кайцлеви, Єнджейовичеви і Діпавльому ордери зелїзної корони І. кляси.

— **Батьківска любов.** В Берлинї лучила ся слїдуюча пригода: 11-лїтнього синка видавця Дітбендера, переїхали перед кількома місяцями колеса воза. Лїкарі орекли, що до вирятованя хлопця потреба конче вшити часть шкіри, аби рана могла згоїти ся. Тодї батько згодив ся дати собі викроїти з рамени шкіру і операцию сю щасливо видержав, чим причинив ся до уратованя житя свого сина.

— **Страшний огонь** навістив місто Любачів і знищив майже одну третину будинків. Про се нещастє пишуть до „Дїла“: Дня 28-го вересня о 4-ій годинї по полудни вибух огонь в стодолї одного боднаря і при сильнім вітрі обняв в миг ока всї будинки на улици Замковій по правій сторонї. Вітер дув в напрямі міста, то-ж огонь перекидав ся о кілька і кільканайцять домів дальше. В однїй хвили вибух огонь в Ринку в кількох місцях і навіть не спостеріг нїхто, як перекинув ся на господарскі будинки по другій сторонї міста. Всїх огорнув страх і переполох так великий, що о ратунку годї було й подумати. Більше як третина міста згоріла. Страшно дивитись на сторчачі комини і мури, що сьвідчать о руїнї тисячів людий. З публичних будівель, що погоріли, згадаємо на першім місци церков: згоріла криша церкви, але на щастє огонь не вдер ся до середини, тільно надгоріли сходи на хор і упали три красні пауки металеві і цїлком пігнулись та поломили ся. Дім приходский згорів з будинками господарскими; лишили ся тільки одна стайня, стодола і шпихлїр. Одноповерхова школа мужеска і женьска і ратуш цїлком спопелїли; лише стїни муровані сторчать. Вигоріли також акти шкільні, красний кабінет фізикальний і богата бібліотека з книжками для убогої молодежи та й урядженє кляс. Дальше погоріла канцелярия нотаря п. Йосифа Капка і річи его так, що лишив ся з женою тільно в тім, що мали на собі. Також начальник суду п. Ігнатий Дзерович богато потерпів, бо часть его річий згоріла а богато знищило ся. Канцелярия уряду громадского знищена, але часть актів уратовано в склепленій комірцї. Годинник на вежи ратушевій, вартости 800 зр., також згорів. Стало ся се все протягом 2—3 годин, так скоро ширив ся і шалїв огонь! Всїх домів і хат згоріло до 200, а загалом по-над 300 будинків. Огонь зльокалїзовано доперва коло 7-ої години вечером.

— **Дурисьвіти.** Стара як сьвіт але вічно нова история: Нехай лиш який дурисьвіт перебере ся за великого пана та потрафить масненько говорити і хвалити ся своїми маєтками, то певно знайдуть ся такі дурні, що повірять єму на его „паньске“ слово та ще може й будуть уважати собі за честь позичити „панови“ гроші, а яка аристократка готова буде навіть віддати такому „панови“ серце і руку. Отткі дві істориї стали ся сими днями у Відни одна по другій. Тиждень тому назад арештовано там одного такого дурисьвіта, котрий представив ся однїй польскій ґрафини яко „ґраф Арко, рітмайстер від гузарів в ґарнїзонї Штайнаманґер, тепер на урльопі“. Ґраф так подобав ся ґрафини, що она готова була віддати ся за него; перешкодою був лиш єї старий ґраф, муж, з котрим она не жила. Але новий ґраф успокоїв єї, бо сказав, що він має навіть до папи приступ і постарає ся о розвід. Все було вже на добрій дорозї, аж ось ґраф Арко приходить одного разу до ґрафинї та каже, що управитель его маєтности обікрав его на кількасот тисячів та лишив цїлу маєтність в як найбільшім неладї, а він — ґраф Арко — не може тепер роздобути навіть тих дрантивих кілька тисячів, яких єму хвилево потреба. Ґрафиня зараз потїшила свого любчика і будучого мужа і дала єму свою касетку, в котрій було кілька тисячів. Ґраф від тепер все лиш говорив о тім, як то они будуть жити щасливо та радив ся, де би їм осїсти, аж ось несподївано станула єму на перешкодї полїция, бо взяла під ключ до „Іванової хати“. Показало ся, що ґраф Арко мешкав кутом у якогось робітника та називав себе Кароль Йошко і казав, що він родом з Семигорода. Але бо й то показало ся неправдою; він по правдї називає ся Еміль Еллїц, родом з Відня, де скінчив академію торговельну і був урядником при зелїзници та єсть добре знаним полїциї і судови дурисьвітом, і був вже кілька разів караний. Дальше слїдство показало, що він вимантив від якоїсь баронеси С. котрій обіцяв, що оженить ся з нею, 2000 зр., а від оперeткової сьпівачки, Матильди Ц., котрій представив ся яко барон Ерлянґер, видурив єї дорогоцїнности вартости 300 зр. і 150 зр готівкою. — Майже рівночасно зловила полїция і другого подібного дурисьвіта, котрий ще в лїтї сего року мешкав у Відни з якимсь другим, що казав титуловати себе „рицарем“, а відтак десь оба щезли видуривши гроші від многих людий. Арештований назвав себе „інжинїром Ковальским зі Львова“, а полїция переконала ся, що він давнїйше називав себе „бароном Ашеберґ“. При нїм найдено дві російскі перепустки через границю, одну на імя Йосифа Косцелецкого з Варшави, а другу на імя Володимира Терещенко. Сей другий дурисьвіт о скілько доси звістно, витуманив від якогось різника 225 зр.

Відозва.

Страшне нещастє навістило місточко Любачів. Дня 28 вересня знищив огонь в однїй хвили до 200 чисел а около 300 будинків переважно найбіднїйшої части; жертвою впала

— Не знаю — відповіла. — Они бо все були богаті з діда прадїда, тодї як ми були у них бідними чиншівниками.

Мільреді насупив ся. Смуток а відтак щось немов гнїв пересунулось по его лици.

— Так каже дон Цезар? — спитав остро.

— Нї — відповіла Мамі. — Ого, зловила би я его на такім! Не такі будуть тепер о мене старати ся.

Ішли хвильку мовчки і так виглядали, немов би їх стрітила неудача. Так бодай гадав Хінець, що ішов за ними. Нараз білі зуби Мамі блисли знов усьмішкою.

— Е, нї, тату! — скликнула — він любить ся у мнї, а я в нїм і якби не нові наміри мами....

— Які там знов наміри? — спитав занепокоєний отець.

— Ей, нїчого! — відповіла дївчина і чим скорше додала:

— Шкода, тату, що ви не обули лїпших чобіт. Атже кождий знає, що в таких ходить ся за плугом, а славити Бога, ви вже не простий огородник.

— А щож я таке? — спитав з усьміхом напів здивований Мільреді.

— Після мене капіталїстом, а мама каже „властителем більшої посїлости“.

Той властитель більшої посїлости, дійшовши до гостинця, сїв маркотний при дорозї, споглядаючи на свої заболочені чоботи. Тимчасом Мамі походжувала виглядаючи нетерпеливо приходу почтового воза. А однако коли надїхав, не було єї, задумана відійшла задалеко. Мусїли на неї ждати.

Коли сїла, скочив єї отець на козел.

— Ви мене налякали перед хвилею — сказав візник.

— Яким способом? — спитав Мільреді.

— Перед трема роками — говорив — переїздив я саме тути як нинї і на тім самім камени, так само з опущеною головою, сидів такий сам незнакомий. Ми здержали ся а він сидить. Кличу его, питаю — мовчить. Не було ради, я сказав єму просто, що о нїм гадаю і поїхав дальше. На другий день вертаємо, а він на тім самім місци — скаменїв, чи що. Я зіскочив з кізла, потряс ним, нїчого. Був в почтовім возї доктор Дїшезн, і аж той сказав, що того треба було від давна надїяти ся, що то паралїж. Як неживого відвезли до шпиталя. Від тодї не люблю того місця, признаю ся і тепер саме, коли побачив як там сидите під деревом зі звішеною головою, зробило ся менї прикро.

То оповіданє зробило на Мільредім немиле вражінє. Вже був готовий звірити ся перед візником зі свого щастя, так просто, аби его пересьвідчити, як невірний був его здогад, але здержав ся ще в пору.

— Чи ви довідали ся, хто був той незнакомий? — питав нетерпеливо якийсь подорожний.

— Що то було? — питав другий.

Візник мовчав згірдно і байдужно, а відтак не відповідаючи на питаня, обернув ся до Мільреді'ого.

— Я взяв вас за дух тамтого — сказав і знов по хвили додав:

Кажуть, що нїколи не могли з него добути ким був і звідки? Взяли его до шпиталя невилїчимих ідиотів, знаєте там в Сакраменто. Я чув, що то першорядне заведенє для тих ідиотів і паралїтиків, а й для здорових, — бо дешевий. Як вам здає ся, панове?

То питанє кинув подорожним з усьміхом.

II.

Вість о найденю Мільредім золотої жили викликала в околици вражінє. Половина з Рід-Деґ і Ру-о-Ріді перенесла ся на окружаючі золотодайне місце горбки, та порозкладала ватри. Сїльский характер околицї очевидно стратив на тім. На жаль, більшість ґрунтів мала написи, заборонюючі до них доступу, бо була власностию родини Альварадо. Ті написи були вигадкою міс Мільреді, що хотїла в той спосіб успокоїти остаточно совість мужа і отворити деякі вигляди дон Цезарови. Дон Цезар пристав, не так для інтересу, як радше, аби догодити жаданю матери Мамі. Тимчасом досить було гроший одержаних з розпродажи дальших ґрунтів.

О богатстві Мільреді'ого ходили неймовірні вісти. Говорено, що в Сакраменто завязала ся спілка, що давала єму мілїон долярів і право до двох третин користи з копальнї. З врожденим собі упором, відмовив Мільреді збуреня для копальнї дому і огорода. Не помогли найсьвітлїйші оферти, не помогли намови жени. Дармо представляла єму, що той огород, бараболї, капуста не годять ся з їх теперішним суспільним положенєм... Дармо, нїчого не помогло!

— Ґрунти задержати для себе — радила — але побудувати ся на них і знести той яринний огород.

Мільреді був глухий.

— То моя праця — говорив — я управляв власними руками початок мого богатства і хто знає, чи не одинокий на старість певний кусник хлїба. Хто знає, чи ще коли не придасть ся менї?

Однако зробив уступку. Часть огороду обернено на виноградник, часть на огородець з грядочками цьвітів.

Тяжше ще ішло панї Мільреді зі зміною простих, грубих обичаїв і навичок мужа. Помогла їй в тім трохи лагідна вимова дон Цезара, що вимавляв їх назвище „Мельреде“. Отже Мельреде заступило поволи на візитових білетах в підписї, селяньске Мільреді.

То назвище може бути іспаньского походженя — доказувала містрес Мільреді. Правник Колч доказував, що більшість американьских назвищ перемінила ся. Чиж можна перечити ся, що й з нашим назвищем так не було?

Мільреді не міг присягати, що его предки прибули 1798 року з Ірляндиї до Кароліни і

також церков і руске приходство. Шкода необчислена ще, але числять на кількасот тисяч зр, як звичайно межи убогим населенем лише в малій части обезпечена. Нужда між погорільцями, особливо рільниками велика, бо знищений цілорічний добуток, і в додатку через безнастанні слоти не могли нічого засіяти, тож і лихі вигляди на будучність. Завязав ся ратунковий комітет під проводом Впр. о. Вінкентия Кіналя, лат. пароха місцевого, і заняв ся збиранем складок так в грошех як і в натураліях для несеня помочи нещасливим. В імени сего комітету відзиваю ся до жертволюбности співгорожан з уклінною просьбою о надсиланє датків для погорільців, котрі прошу надсилати на адресу комітету або о. Вінкентия Кіналя. *Юлїян Гладилович*, парох в Любачеві.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 4 жовтня. Мінїстер судівництва видав пять розпоряджень в справі заснованя повітових судів в Бояні на Буковині, в Яблонові, Болшівцях і Закличині в Галичині і окружного суду в Чорткові.

Париж 4 жовтня. Процес против обжалованих о зраду державну перервано на жаданє оборонців, котрі зажадали часу для переглянення актів.

Новий Йорк 4 жовтня. Мек Кінлї, котрого прошено на мирового судию в справі анґлїйско-трансвальскій, не приймив запросин з огляду на приязні відносини між Анґлїєю і Сполученими Державами.

Переписка зі всїми і для всїх.

Просимо не присилати анї марок листових анї карт кореспонденцийних, бо листовно не відповідаємо нїкому.

Оповістки.

Стара церков єсть на продаж разом з іконостасом в селї Олешові коло Нижнева, почта в місци. Материял єсть ще тревалий а цїна приступна. Близших пояснень уділить комітет церковний: *О. Берладин, Р. Мандзюк, Д. Пазюк.*

— Найкрасшого меду десерового з власної пасїки, придатного для всїх т. є. для здорових, хорих і дїтий продаю 1 кільо по 48 кр. В міцних бляшанках 5 кільо по 3 зр. 20 кр. франко кожда стация почтова. — П. Корінevич, емер. учитель в Іванчанах почта в місци (пов. збараский).

Ю. С. в П.: Вивабити пляму з анїлїнового чорнила на зеленім плюшу, як і взагалї на якій небудь крашеній материї — нема майже ніякого способу, бо ті самі средства, які вивабили би пляму, знищили би й краску на материї, позаяк нинї красять материї майже виключно лиш анїлїновими красками. Сьвіжу анїлїнову пляму вибирає ся мішаниною алькоголю з амонияком. Старші плями, де то можна, отже н. пр. на шарім покровци, вивабляє ся розпущеним сильним квасом або хльоровою водою. Можна також спробовати на плюшу мішанину оцтового квасу з алькоголем. — **Ілия Л. в Лимановій:** Ми не давали Вам відповіди, бо хотїли замісто тої вислати Вам книжку з повістию, котру Ви хотїли би прочитати. Доси не вспіли ми ще зладити книжки. Отже поки-що будьте терпеливі а терпеливість оплатить ся Вам. — **Русин в Празї чеській:** Часопись висилає ся Вам правильно; згадані числа могли де в дорозї пропасти, не конче в самій Празї. Ми передали реклямацию нашій експедициї. За поздоровленє для всїх земляків дякуємо в їх імени сердечно і отсим передаємо їм Ваше поздоровленє від Русинів в чеській Празї. — **Данило Б. в Перем.:** Услївя довгого віку суть передовсїм: здоровий жолудок, здорове серце і здорові легки. Коли сї три найважнїйші орґани людского тїла суть сильно збудовані, то чоловік при впрочім сприяючих инших обставинах, хоч посивіє, оглухне і ослїпне та окалїчіє, буде мимо того міг жити. Але в чім именно єсть дїйстна, найважнїйша причина довгого віку, сего і доси не знає ся, та й ледви чи коли удасть ся єї викрити. Бувають родини, в котрих поодинокі єї члени, звичайно дїдо, син і внук, жиють дуже довго, а мимо того не можна сказати, щоби довгий вік переходив в спадщинї в якійсь родинї, бо инші єї члени не жиють довше, як звичайні люди. Коли розпитувати людий, котрі довго жиють, що они робили, щоби довго жити, то кождий каже инакше, але більше менше годять ся всї в тім, що держали ся більше самої природи і не заступали єї вимог штучним способом житя: їли, кілько було потреба, пили більше води як штучних напитків, живили ся простими стравами, не спали в перинах, і не довше як треба на покріплене тїла. Важною річию єсть також, щоби мати якийсь ідеал, якусь цїль житя, і щоби не гризти ся, та не журити ся. То не значить однакож, щоби бути на все байдужним, але щоби відважно і терпеливо зносити всї удари судьби і ставити їм опір енерґічно а не піддавати ся. Якийсь французский „ученый" каже, що чоловіка, котрий буде довго жити, ось по чім можна пізнати: Кадовб у него буде довгий, але руки і ноги розмірно короткі, коли такий чоловік сидить, то виглядає на великого, але коли встане, то видко, що він малий. Долонї у него довгі а пальцї короткі і грубі. Широкі ніздря вказують на здорові легки. Оріхово-брунатні очи мають бути, після того ученого, також ознакою довгого житя. — Як би то все було правда, що той ученый каже, то хиба чи не половина може всїх людий могла би сподївати ся довгого віку. — **Яким П. в Пасїч.:** Чи і яка єсть в Прешбурзї фабрика сукна, того не знаємо. Сукна на цїлі одїня висилають н. пр. Стікаровский в Берні на Мораві або Vinzenz Oblack, Graz, Murgasse 9 (в Стириї), але то дороги сукна і не для Вас. Фабрика Обляка виробляє знамениті сукна, славні на всю Европу стирийскі т. зв. льоден (Loden — сукно з чистої вовни). Метер такого сукна (після грубости єго, якости і барви), може коштувати: 4 зр. до 5.40 зр. Після ширини сукна, треба на чоловіка середного росту більше менше 3 метри і чверть (3·25). З того обчислїть собі, що може коштувати лиш само сукно на одно цїле одїнє (н. пр. закко, штани і камизелька) без підшевки і других додатків та роботи. Хто хоче спроваджувати собі сукно з фабрики, повинен насамперед казати прислати собі взірцї. Спроваджувати з фабрики сукно лиш на одно одїнє, зовсїм не оплатить ся. Від Обляка можна добре спроваджувати, як би кілька осіб спроваджувало собі разом, бо тогди можна спровадити нараз н. пр. за 50 зр. і дістати 10 прц. опусту. З моравских фабрик не конче порадно спроваджувати, бо можна дістати злежале сукно. Готове одїнє висилають віденьскі купцї тандитярям в инших містах, але спроваджувати одно одїнє також не порадно, бо що найменше оно не буде до міри. — **Ришард Н. в Жук.:** Школи малярства у Львові нема; єсть в Кракові, але треба висших шкіл як школи народної. — **Захар з над Бруча:** День отворення курсу для писарів громадских буде оголошений ґазетами — але коли, того не можемо знати; длятого мусите за тим оголошенем слїдити в ґазетах. Приняті будуть передовсїм ті, що вже зголосили ся при першім отвореню курсу а не могли бути приняті. Таких кандидатів єсть кілька сот. Мимо того, гадаємо, не завадить подати ся, коли буде речинець назначений. Поданя треба вносити до Видїлу краєвого на руки Видїлів повітових а до поданя долучити: 1) Сьвідоцтво скінченої школи народної; — 2) опис житя: чим доси кандидат займав ся, як довго, з наведенем місцевости в котрій перебуває; — 3) сьвідоцтво моральности, виставлене громадою а потверджене парохом і ц. к. старостою. Першеньство мають ті, що подають ся на власний кошт, в другім ряді ті, що дістають стипендию від Видїлу повітового а наконець і Видїл краєвий в міру фондів буде уділяти стипендий. — **І. Д. Кремидів:** Прочитайте собі повисше під знаком „Захар з над Збруча". — (Дальші відповіди пізнїйше).

не мав відповіди на докази жінки. Кара за те з'явила ся аж в американьскій вимові сусїдок. Коли містрес Мільреді почала одержувати листи адресовані до панї „Мільрайд", а імя єї дочки почали місцеві віршомази перекручувати в неможливий спосіб, перестала, знеохочена тим, зміняти своє назвище. Найбільше подобалась їй шпаньска чемність, що велить попереджувати назвище єї мужа титулом „дон". І в неприсутности мужа називала єго завдно „дон Альвіно". Колиж він був при тім то єго квадратові рамена, грубі руки, полове волосє, червоне лице і задертий ніс, здержували навіть на устах аристократичної жінки той паньский додаток. Оповідали собі в Рід-Деґ, що коли раз якийсь чужинець приступив до Мільреді'ого з питанем:

— Чи маю честь розмавляти з дон Альвіном Мільреді? — то той відповів грубо:

— А так, то мабуть я.

Хоч містрес Мільреді воліла, аби Мамі лишила ся в Сакраменто, заки не уложать ся перші невигоди зміненого житя і заки сама всціє вибрати ся в подорож по Сполучених Державах, а відтак по Европі, уступила вкінци бажаню дочки і позволила їй у власній місцевости чудувати людий накупленими в Сакраменто модними одягами. Пискля воліло пробовати крил до лету коло свого гнїзда.

— Не хочу, аби мене тут згадували так, як я перше була, в подертих спідничках — говорила Мамі, а той погляд так припав до вподоби містрес Мільреді, що обіймила дочку. Проба удала ся; перейшла навіть всї ожиданя. В часї кількатижневого побуту в Сакраменто, Мамі перевяла з американьскою гнучкостию великосьвітну моду і рухи. Нездержувана традициєю, вихованем, входила в нове житє з непохитним довірем в саму себе і своє щастє. Містер Мільреді споглядав на свою одиначку з зачудованем і гордостию. Чи дїйстно він був вітцем тої ніжної, паньскої, на всякий спосіб чаруючої дівчини? Чи єї материю була та, о скілько собі пригадував, навіть в молодости проста, єго жінка? То трохи разило люблячe, ніжне єго батьківске серце.

— Га, нема ради — говорив — не вдала ся в родичів, не вдала.

Рівночасно мав надію, що колись може, серед лїпших сьвітів, чим раз знаменитших перемін, приблизить ся і він до ідеального типу своєї дитини.

На всякий спосіб вишивані батистові одяги, які посила Мамі в тій сільскій глуши, могли видавати ся сусїдкам за дорогі, за надто стрійні, але цїлком не разили єї самої і єї найблизшого окруженя. Не разили також певне веселих, звернених на неї очий двайцятьпятьлїтного молодця, з котрим проходжувала ся одного погідного пополудня по лїсї. Та пара веселих очий належала до нового редактора місцевої часописи. Мамі стрітилась була з ним в почтовім возї, вертаючи з Сакраменто і від тоді молодець вже кілька разів користав з уділеного єму дозволу відвідувати дім пана Мільреді'ого. Містрес Мільреді дивила ся крізь пальцї на ті безцїльні жепиханя. Числила може на то, що відстрашить дон Цезара а може не вірила в небезпечність сильок, які заставляють на жіночі серця веселість і добрий настрій.

— Коли висказую жаль з причини, що ви нас покидаєте панї, міс Мільреді — говорив дневникар легко і свобідно — то руководжу ся лиш чувствами з огляду на инших. Ваш від'їзд скинє з моїх плечий, яко дневникаря і молодого чоловіка, правдиве ярмо. Погадайте лиш, коректа довжезних на вашу честь в моїй часописи друкованих похвал, сонетів і всяких инших віршів; кілько я маю з тим клопоту. Найменша зьміна, поправка, не говорячи вже о відкиненю рукописи, стягає на мене підозрінє і обжалованє о задрість.

— То страшна річ, як о кім так публично пишуть по імени і назвищи — замітила цїлком не налякана міс Мамі. (Дальше буде).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).